

**ПРАВОВІ ЗАСАДИ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ УКРАЇНИ:
СФЕРА ЗАХИСТУ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН**

Участь органів місцевого самоврядування України у транскордонному співробітництві у галузі захисту національних меншин обумовлена як зобов'язаннями, що поклала на себе наша держава, яка ратифікувала Європейську рамкову конвенцію про захист національних меншин та Європейську хартію регіональних мов або мов меншин, так і усвідомленням об'єктивних політичних реалій, що існують в Україні, яка ніяким чином не може бути визнана моноетнічною державою.

До основних нормативних документів, які регулюють транскордонне співробітництво ОМСУ, окрім наведених вище документів Ради Європи, слід віднести, по-перше, Конституцію України та Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» як акти, що визначають систему та гарантії, основні принципи організації та діяльності, правовий статус органів місцевого самоврядування; по-друге, ратифіковані Україною як державою, що входить до Ради Європи, Європейську хартію місцевого самоврядування та Європейську рамкову конвенцію про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями 1980 р. із Додатковим протоколом до цієї конвенції від 9 листопада 1995 р.

Забезпечення дійової інтеграції норм Ради Європи в українське законодавство було основною метою прийняття Закону України «Про транскордонне співробітництво» від 24 червня 2004 р., який фактично виконує функції «трансляції» змісту цих норм до правового простору України.

Європейська рамкова конвенція про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями 1980 р. визначає таке співробітництво, як будь-які спільні дії, спрямовані на посилення та поглиблення добросусідських відносин між територіальними общинами або властями, які знаходяться під юрисдикцією двох або декількох учасників конвенції, та на укладання з цією метою будь-яких необхідних угод або досягнення домовленостей.

Стаття 10 Європейської хартії місцевого самоврядування гарантує право органів місцевого самоврядування здійснювати співробітництво із відповідними органами інших держав.

Зміст транскордонного співробітництва, яке пов'язано із забезпеченням вільного розвитку національних меншин, є досить різноманітним. Визначимо основні галузі, у яких можливо таке співробітництво.

Співробітництво у галузі охорони навколишнього середовища. Метою такого співробітництва можуть бути збереження традиційних екосистем та, як наслідок, підтримання у незмінному вигляді життєвого середовища у місцях історичного та сучасного розселення представників національних меншин.

Співробітництво у культурно-освітній галузі. Ця галузь співробітництва поєднує діяльність по взаємному обміну викладачами середніх шкіл та вищих навчальних закладів, учнями та студентами, що дозволяє останнім отримувати освіту рідною мовою та поглиблено вивчити досягнення рідної національної культури, а першим — підвищити професійну кваліфікацію. Також до цієї галузі належать проведення днів національної культури, дво- та багатосторонні видавничі проекти, спільне заснування засобів масової інформації, теле- та радіомовлення, створення бібліотек та музеїв, проведення виставок, ярмарок та ін. Цією галуззю співробітництва охоплюється також діяльність із збереження традиційної національної епоніміки.

Співробітництво у галузі транспорту та зв'язку. Існування сучасних мереж транспорту та обміну інформацією є вагомим чинником стимулювання розвитку території, де можуть проживати представники національних меншин, зміцнює інфраструктуру місцевої економіки, посилює її інтеграцію до світової системи розподілу праці.

Співробітництво у галузі економіки. Ця сфера є найбільш актуальною для місцевих влад, проте слід визнати, що органи місцевого самоврядування України ще не повною мірою використовують усі наявні форми такого співробітництва. Також слід зазначити, що ця галузь співробітництва здійснює скоріш опосередкований але, безумовно, позитивний вплив на розвиток населення, що належить до національних меншин.

Узагальнюючи вищевикладене, можна дійти висновку, що нормативна база транскордонного співробітництва органів місцевого самоврядування України у сфері захисту національних меншин розвинулася до ступеня, який дозволяє ініціативам територіальних громад та органів місцевого самоврядування України знаходити конкретні правові форми свого втілення та відповідальності за ефективність здійснення цього виду співробітництва.

УДК 342.84:352(477)

Н. В. Мішина

ВИКОРИСТАННЯ ВИБОРЧОЇ (ГРОШОВОЇ) ЗАСТАВИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ВИБОРІВ В ОРГАНИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Подальше вдосконалення виборчого законодавства України з використанням як національного, так і зарубіжного досвіду призвело до прийняття блоку нових виборчих законів — Закону України від 18 березня 2004 р. «Про внесення змін до Закону України «Про вибори Президента України»», Закону України від 25 березня 2004 р. «Про вибори народних депутатів України» та Закону України від 6 квітня 2004 р. «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, місцевих голів».

© Н. В. Мішина, 2005